

Latweefch u Awises.

Nr. 43. Zettortdeena 24tā Oktober 1846.

Ittin skaidra parahdischana, ka
Schihdam dwehfele.

Juhs warr buht, mihti lassitaji arri va brihscham tā buhseet dsirdejuschi, ka daschi laudis, ihpascchi krohga-brahlischti pasmeedamees to jautaschanu usmett: woi tad Schihdam aryi dwehfele irr? — Juhs sinnams tahdi krohga-brahlischti ne effat, neds arri Juhs talabbad Schibdu nizzinaseet, jeb nokauseet — kā irr notizzees mannās behrnu deenās — talabb ka Schihdam dwehfele ne effoht, bet es gribbu eefahēt no pascha pirmgalla, kohti dsilli smeldams — (ja tik newallas pebz, ne apnihkstu!) Jums peerahdiht, ka Schihdam dwehfele, un warr buht lassoht maninu peerahdischana Juhs eekulsatees eeksch dohmahm, kas Jums buhs patihkamas woi derrigas.

Pee tahs atbildes es nemshohs padohmu pee wihra, kas irr dauds gudraks bijis par mums abbeem, par mānnis to rafsttajju un Lewis to lassitaju, prohti pee ta apustulu Pahwita, kas, zif es sinnu, pats Schihds bija. Kad winsch bija Schihds, tad to fauze Saul, pebz kristihts zilweks palizzis winnu fauze Pahwils. Pahwils buhdams winsch jauku runnu turreja Alteenes vilfata, kas irr lassama eeksch apustulu darbeem 17, 23 libds 31 pantinas; tur Pahwils arri sakka: eeksch ta Kunga mehs dsihwojam, kusamees un effam. To mahzibu warr arri tā salift, wiss kas irr un kustahs un dsihwo nahk no Deewa. Woi Pahwils ar scheein wahrdeem gribbleis parahdiht, ka Schihdam dwehfele? Vagaid, mihlais lassitajs, ne effi tahds karstu-rihjejs, ta leeta naw tik ahtri isdbibbinajama. Ne sakki man tā: kad winsch bija Pahwils tad tam bija dwehfele, kad winsch bija Sauls tad tam dwehfele ne bija, talabb ka winsch tobrihd ne bija kristihts. Patutri tu sawu gudribu wissu klussu pee fewim,

es tev to isdsihschu un skaidri peerahdischu, ka manna gudriba irr dsillaka par towu gudribu, un ka Schihdam irr bijisti un paliks dwehfele.

Ja sakku: wiss kas dsihwo, kustahs un irr, jeb wiss kas irr, kas kustahs un dsihwo, nahk no Deewa, tad tatschu ne warresi leegtees, ka teescham tā irr? — Bet atkal: woi wiss kas irr, arri kustahs, un woi wiss kas kustahs arri dsihwo? Memsim: Tu dsihwoji, kustees un effi bet woi pee wissahm Deewa raddibahm tā irr kā pee tewim? — Naw tā. Dascha raddiba irr, bes ka ta kustahs, zitta kustahs, bes ka ta dsihwo, bet katra raddiba kas dsihwo, ta arri kustahs un irr.

Akmīns irr, winsch irr pasaule, bet tu warri us akmīna nosehdeht 100,000 gaddus un akmīns ne kusteeses. Tik ilgi gan neweens zilweks akmīnam naw nosehdejis wirsi, bet — to jaw tizgesi: akmīns pats no sevis ne kustahs. — Kad tu jeb tawis wehrsis ees klah un winnu kustinahs, tad tas irr par sevis, bet pats winsch ne kustinahs. Scheit tu raddibu redsi, kas irr, bes ka ta kustahs. Bet pee schihs raddibas, kas ne kustahs paiste arri wehl dauds zittu ko warr eewehroht. Ja panemī akmīni un to pahrschfelsi puscham, woi tad ta akmīna eekschpusse sawadi buhs, neds winnas ahrpusse? Woi tanni arri atraddisi kahdu firdi, jeb kohduli eekschā? Woi tanni buhs kahdas ahderes, kahdi ihpaschi traunzini? Ne buht nē. Nahds winsch no ahrapusse, tabds winsch no eekschpusse, weens un tas pats. Woi akmīns arri peenemahs augumā? Woi winsch irr sawā laikā no zitta akmīna dīmdinahs, audsmahs? Woi winsch peenemahs breedumā, smaggumā? Ne buht ne. Ismeklejes woi leelus woi masus akmīnus, faleezi

tohs pa weenai weetai, un nahz raudsicht pehz
 zif ilga laika tew patihk, woi no winneem kahds
 buhs audsis jeb breedis, kā kohks eeksch uhdene
 vabreest un tu atraddisi, winni ne buht neds au-
 guschi, neds breedusch, bet kabdi winni bijuschi,
 tahdi winni paleek. Noswerri akmini eeksch
 swarra un zif winsch weenā deenā buhs fwehris,
 tik winsch arri zittā gaddā swers. Waiflotees
 winni ne waiflojahs. Zif winnu bijuschi, tik
 winnu paleek. — Neisskaitami 1000 akmini no
 laudim irr istehreti pee ehku-zelfchanas, pee eelu
 bruggeschanas, pee krahnim u. t. j. pr. un bes
 ka tee wairojahs un aug, taīs weetās, kur winnu
 papilnam irr, tur winni papilnam bijuschi, pa-
 pilnam paleek. — Zif akmins zeets! Tu sinni
 lassitajš kahds puhliisch winnu pahrdabbuht pu-
 scham, bet ohtradi atkal: panemim akmini un
 noleez winnu appaksch junta, tā kā uhdens pil-
 leens notulli tam allaschin pillina wirfū, un eestai-
 sisees, eegaddisees eeksch akmina žaurums. Nemim
 spizzu, kantaimu akmini, nowell to tahdā weetā
 kur uppē straume tam skalbojahs vahri, nowell to
 appaksch uhdens-fudinallahm, kur uhdens tam
 gahschahs wirfū, tam noehdihs to spizzi nohst,
 winsch paliks gluiddens un appalsch, bet — tas
 uhdens winnu ne aprihs pawissam, tā kā pa lai-
 ku no ta akmina nekas ne atlriktohs. Uhdens
 winnu ehd, bet ekkur ehdeens, kas nekad naw
 apehdams? Un kur jelle tam uhdenuim tee sohbi
 un schohqli, kā winsch tam to spizzi pamasi no-
 kohsch? — Akmins zeets — talabb sakka ir no
 zilweka: kas ar dsirdoschahm ausim ne dsird, un
 mahzibu ne peenemm; winsch irr zeets, kā ak-
 mins, bet daschā zeetā akmini, kad to pahrschkeh-
 luschi puscham irr atradduschi eekschā ſiwoju kau-
 lus, nokaltuschas sahlites un dsihwu kruppi.
 Kur tee ſiwoju kauli, un tahs fakaltuschas sahli-
 tes um tee kruppi tannī gaddijuschees eekschā?
 Mehs tohs abbi diwi ne effam eelikusch; kas
 tohs tur eelikke, un kā tohs tur warreja eelikt?
 Kaufetā waskā, kas irr atdfissis, ja tu winnu
 klehti effi noglabbasjis un tu to waskas gabbalu
 seemas laikā eenefsi istabā, tad warri ar to paschu
 sist us galdu, un riib galdu, itt kā ar akmini
 tam fistu wirfū: ja to gabbalu mettisi zilwekam

wirfū, tū ar to paschu warri zilweku nosist.
 Gattaws akmins. Bet schinni gattawač akmini
 tu atrohni brihscham eekschā, ja to ar zirri pah-
 schekli puscham, bittes, kahdu kukkanitini, bluf-
 fu, woi sarrini kahdu. Kur schee gaddijuschees
 eekschā? Blusfa lehkataja un wissgrabbetaja
 tāi eelehkuč, kad! saimneeze wasku kauseja;
 bitte eekritte kad bitteneeks wasku no strohpa is-
 nehme u. t. j. pr. Woi tas akmins kur tohs ſiw-
 jukaulus, sahlites, kukkanus atradde ſawā lai-
 kā ne buhs tahdā kaufetaja rohkās bijis, un woi,
 kad akmins wehl ne bija fareetejis, zeeti fakrezze-
 jees, schihs patlabban peeminnetas leetas arri
 ne buhs tanni warr buht eemaldijuschees? Ko
 falki?

Wehl: Brihscham akminus ne atraddisi wirſſ
 semmes, bet ja semmē ralci dſillaki, tu useesi ak-
 mina lehgerus. Gull akmini aſſ augſti zits us
 zitta guldinati, gan drihs wiſſi weenā leelumā.
 Tahda leela naſia! kā tee naw nospeeduschees pa-
 wiſſam dſillumā? un kas tā winnus weenadi zits
 us zitta blaſkam gulliſchus nolizzis? — Neds
 Tu, neds es. — Kas irr tahs semmes dſillumōs?
 Parohzi ſcheit Jelgavač, tu us 6 pehdu dſillumā
 useesi uhdeni. Ul ſwahrystu — man dohmaht
 70 pehdas dſillumā — Jelgavač irr us pascha
 tirgus platscha ralciſch, ſkaidru prischu uhdeni
 mekledami, 2000 ſudraba rubbulus urbschana
 eſſoht makſqusti, bet uhdeni labbu wehl naw at-
 radduschi. Woi semmes dſillumōs wiſſur uhd-
 eni? — Weetahm dſihwas uggunis. Tik jaw
 buhſi lassitajš dſirdejis, no tahdeem kalneem, ko
 fauz: ugguns-wehmeju kalni. Tāi kalna dibbi-
 nōs irr ugguns-wehmeji. Tu sakki ſlimma deenā,
 kā terim tahdi lezzeji, danzotaji appakſch ſirds;
 tā tais kalnōs arri tahdi danzotaji, ſpehreji, weh-
 meji, kas mett ſperr, ſweesch uggunis un akmi-
 nus un semmi no kalna-dibbinem ahrā. Schee
 kalni, wahziski tohs fauz: Vul Kahn (Vulkan)
 ſteepjahs 3000 pehdi angſtumā, brihscham ir
 angſtaki un 100 lihds 300 aſſis dſillumā. Winnu
 galloſſne irr atwehru.

Papreekschu ſadſird, kā eekſch ta kalna eek-
 ſchahm ruhgſt un duhz un riib un ſperr un
 ſchnahz un kauz un kraž ar leelu ſpehku. Sem-

me nostennahs un drebbeht nodrebb. Brihschamta, kà faraujahs un leeli plihsumi par semmi us- plihst puscham. Semme arri sahk libgotees, pa- schuhpotees, welsretees. Ta tas kalns juhrai turu, tad juhra mett eeskaitusees breesmigas put- tes, welfahs atpakkal sawas guttamás weetás un schaujahs ar johni no tahm paschahm atkal ahrâ. Gaiß irr karsts, fauß un speesch ar lee- lu speeschau.

Pehz. Kamehr ta semme tà wahrahs, zel- lahs no kalna dsillumeem tà kà beesa akminaina putra — ko sauß lawa, ar weenu augstaki us augschu. Brihscham schi sadurrahhs kalna galof- fnes atspertâ mutte jeb rihkli, un kad ta rihkle to lawu ne spehj wairs saturreht, tad winna wemj dsibwas tekkoschas uggunis, kà schkidru barribu no ta kalna ahrâ. No tahs kalna-rihkes nahk deggoschas uggunis, kas stahw angsti kà ugguns stabs stahwus, un zaur schihm stahwofchahm uggunim, tee ugguns spehreji no ta kalna wi- dus gahsch un sperrt un mett ahrâ ittin karstus ak- minus, smilktis, pelnus, kas ar warrenu spehku 2 libds 3000 pehdas augsti teek istnosti. Ta lawa gahschahs kà uppe no kalna semmè, eerwihsita eeksch melneem, beeseem mahkuleem un duhmi kuhp int kà wissleelaka katlâ uhdens wahritohs. Sibbeni, pehrkoni plohsahs gar un ap ta kalna atsperto rihkli, un nahk no debbescheem kà uhdens pilleeni akmini semmè, un semmes eekschas waid un werd un urkschke warreni un breesmigi. Kad ta lawa ta irr isgahsjees un rezzeschanâ aiskus- fusi, tad ta pamati atdseest un noswillina wissu, kur ta zellu nehmusees.

Beidsoht. Kad tas kalns tà irr plobsjees, tahs uggunis masumâ gahjuschas — tik jaw tee kurrinataji un spehreji, par laiku arri apnibkst, pee tayda gruhta darba — tad tas kalns laisch duhmu stabbu, kas smalki leen no ta kalna ri- hkes ahrâ, un augsti, jo augsti pazehlees schis is- ahrda jeb isplahta leelu melnu mahkuli, kas kà sehne stahw us kahnta. No schi mahkula kriht akminteli, smalki pelleki pelni ahrâ, kas istah- lehm gaisu pahrnemm, ka ne warr zaur to paschu nej isskattitees zauri. Kad kee pelni tà deenahm par gaisu skridijuschi un pehz apnikuschi gaisâ

buht us semmi nolaischahs, tad atkal zits mahku- lis aismettahs kalna mutte preeskha, un nahk atkal sibbeni un pehrkoni un aissbahsch schim to rihkli, un atnemtî winnam busmas, leedami no mahkuleem nehscheem ubdeni wirsu. — Tee dan- zotaji, un spehreji, kauzeji, schaudseji, brehzeji, kleedseji, splahweji, wehmeji aiseet atkal sawâs kalna dsillumès paslehptôs fambards un kalns stahw kà bijis, un ne irr nodillis.

Scheit nu redsam, ka akmini un ugguns irr semmes eekschâs; ka ugguns arri irr debbesis, to redsam no sibbinem, bet kur tee akmini gaddijus- chees? Woi mahkuli tohs irr dsemdejuschi un us sawu mugguru nessuschi? — Woi tizzi jeb ne tizzi: leeli akmini brihscham no debbesim irr is- krittuschi.

Medi laffitasj scheit tero irr lihdi nahkoschu lappinu ko pahrdohmaht un pahrrunnaht. Un pehz tahs Echihdu dwehseles pazeetees wehl.

(Turpiiklam wairat.)

Pamahzischana kà skudrus warr is-
pohstift.

Puttespellums irr gipte preeskch skudreem dahr- sôs kà ehkâs, kad to ar zukker- jeb meddus-uhdeni famaisa; kad kohkus aptinn ar audekli un ap- smehre ar darmu jeb labbaki ar serpentini, ir stipri ohdamas leetas kà: kampers, schwele, aknes un eekschas no swinn irr arri geldigas preeskch skudru ispohstischanas.

Teesas fluddinaschanas.
No leelas Eseres muischas pagasta teesas tohp sunamu darrhâs, ka tas 17tä September s. g. us tahni, pee Karrelu muischas peederriga Annas froh- ga plawahm, gaischi bruhus sirgs p. eklibdis. Tas, kas warr taisni peerahcicht, ka winnam tas sirgs peederr, tohp no schihs wisswebloki libds 1mo Newember s. g. pee schihs pagasta teesas peeteiktees, kur winsch tad to sirgu pretti barroschonas un posluddinaschanas atlibbsinachanu warrehs pretti nemt; ja nè, tad ar to sirgu tà darrhâs, kà likkumi to rohda. To buhs wehrâ likt. Leelas Eseres pagasta teesa, tas 27tä September 1846.

J. Steinhard, preeskchsehdtaja.

R. J. Witte, pag. teesas skrihw.

No Skrundu pagasta teesas tohp sinnamu darrisks, ka imā November f. g. tai Skrundu Wehrpu Jannu mahjās daschadas leetas, drahnas, traukus, lohpus u. t. j. pr. tam wairakfohlitojam ubtrupē pahrdohs. Skrundā, tai 7tā Oktober 1846.

(Nr. 1051.) ††† G. Bergwald, peeshdetajs.
Johannsen, pag. tees. strihveris.

No Pusses pagasta teesas tohp wissi pee Pusses pagasta peederrigi un jaw us zitteem pagasteem aīsgahju-
schī laudis kas wehl ne buhtu pahrrakstti, ussaukti,
Mahrtinu deenā f. g. pee Pusses pagasta teesas tadeb
peeteiktees; bet teem kas tad ne atnahktu, schi usai-
zinachana par uēfazzischann un sinnu geld, ka tee
nabkofschā parawassari no Pusses pagasta laudim kubis
israstiti. Pusses pagasta teesa, tai imā Oktober
1846.

(L. S.) Andrei Granekalns, pagasta wezz.
(Nr. 73.) Freyberg, pagasta teesas strihw.

No Krohna Kalnzeemas pagasta teesas tohp wissi
tee, kam kahdas taifnas parradu prassischanas pee ta
nomirruscha Kalnzeemas fainneeka Ehrmann Donne-
mark buhtu, zaur scho usazinati, 6 neddelu starpā un
wisswehlak libds to 13scho November f. g. ar sawabni
peerahdischanahm pee schihs teesas peeteiktees un gai-
diht, ko liklumi speedihs, jo wehlak wairs ne weenu

ne klausīhs. Krohna Kalnzeemas pagasta teesa, tai
12tā Oktober 1846.

(L. S.) Teesas peeshdetajs A. Pohge.
(Nr. 640.) Teesas strihw. Sauer.

No Krohna Kalnzeemas pagasta teesas tohp zaur
scho wissi tee, kam kahdas taifnas parradu prassischanas
pee ta nomirruscha Kaluzeemas fainneeka Zehlab
Dble buhtu, usazinati, 6 neddelu starpā un wiss-
wehlak libds to 23scho November f. g. pee schihs teesas
peeteiktees, jo wehlak ne weenu wairs ne klausīhs.
Krohna Kalnzeemas pagasta teesa, tai 12tā Oktober
1846.

(L. S.) Teesas peeshdetajs A. Pohge.
(Nr. 643.) Teesas strihveris Sauer.

No Leelauzes pagasta teesas tohp wissi tee, kam
kahdas taifnas prassischanas buhtu, pee ta no mah-
jahm islikta Sirmelles fainneeka Zurre Jannul par
ka mantu parradu dehl konkurse spreesta, usazinati,
pee saudeschanas sawas teesas libds 5to Dezember f. g.,
kas par to weenign un ieklebgchanas terminu nolikts,
ar sawabni prassischanahm scheit peeteiktees, jo wehlak
neweenu wairs ne klausīhs. Leelauzes pagasta teesa,
tai 11tā Oktober 1846.

(L. S.) Indrikt Grickmann, pag. wezz.
(Nr. 223.) C. Schobert, teesas strihw.

Maudas, labbibas un prezzi turgus us plazzi. Mihgā, tanni 21mā Oktober 1846.

	Sudraba naudā. Nb. Kv.		Sudraba naudā. Nb. Kv.
I jauns dabsderis	geldeja	I 33	I pohde kannepu
I puhrs rudju	tappe maksabts ar	2 —	I — linnu labbatas surtes — —
I — kweeschu	— — —	3 —	I — — siltakas surtes — —
I — meeschu	— — —	I 40	I — tabaka
I — meeschu = vutrainu	— — —	2 20	I — dselses
I — ausu	— — —	I —	I — sveesta
I — kweeschu = miltu	— — —	3 75	I muzzza silku, preeschu muzzā — —
I — bibdeletu rudju = miltu	— — —	2 50	I — — wibkschnu muzzā — —
I — rupju rudju = miltu	— — —	2 —	I — — sarkanas sabls — —
I — firnu	— — —	2 —	I — — rupjas leddainas sabls — —
I — linnu = sehklaš	— — —	3 —	I — — rupjas baltas sabls — —
I — kannepu = sehklaš	— — —	2 50	I — — sinalkas sabls
I — kimmenu	— — —	5 —	4 40

Brihv driskeht.

No juhrmallas gubernementu angstas waldischanas pusses: Waldischanas - rahts A. Beitler.

No. 443.